

EEN FIETSTOCHTJE.

M 8 uur vertrok ik uit Leeuwarden, de fiets onder mij, de plantenbus op den rug en de flora ingepakt. Het ging den Groninger Straatweg uit. Na een kwartiertje fietsen kwam ik bij »de Eerste Brug«, waar de weilanden al rood zagen van de koekoeksbloemen en de zuring. Doch dit zou helaas niet lang meer duren; reeds was de zeis zijn vernielingswerk begonnen, want de boeren zijn hier vreeselijk vroeg met maaien. Een eindje verder, bij »de Groote Wielen,« een ruime plas, werd het land drassig. Hier stonden tusschen het riet mooie Gele Lisschen (*Iris Pseudacorus*) en in het gras vele plantjes van Zomedauw (*Drosera*). Hier hadden de Kieviten en de gruto's ook een hoog woord, maar ik zag er geen kemp-haantjes. Die zijn hier waarschijnlijk niet veel, want ik heb er nog maar een paar keer een gezien.

Doch het doel van mijn tocht was een ander moerassig plekje, dat nog ongeveer 3 kwartier verder was.

Eerst nog voorbij de buitenplaats Vijversburg. Nu begon de bodem meer zandig te worden. De bermen waren vaak blauw van de mooie *Veronica Chamaedrys*, waarnaast de aardige bloempjes van de aardbei zich ook lieten zien. De lucht was vervuld van de heerlijke geur der berken en de humuslaag langs de slooten was bezet met varens, waaronder ik bij nadere beschouwing de Mannetjesvarens en de Wijfjesvarens gemakkelijk herkende. In de slooten drevén de mooie Witte Waterlelies en de minder aantrekkelijke Gele Plompen. De Waterviolieren waren grotendeels uitgebloeid, maar de Gewone Water-*ranonkel* (*Batrachium aquatile*) bedekte het water nog met een wit kleed. Bij »Quatre Bras« sloeg ik rechtsaf naar Bergum. Na een vijf minuten kwam ik bij een plekje, waar het vroeger vol stond van Vingerhoedskruid (*Digitalis purpurea*), dat men een paar jaar geleden evenwel heeft uitgeroeid. Maar toen ik afstapte, bemerkte ik, dat er weder een groot aantal stonden, waaronder mooie forsche planten, een groot aantal lichtroze, en enkele zuiverwitte. Langs den weg waren ook roggeakkers en ik ging er even naar toe om te kijken, of er ook wat tusschen de rogge stond. Vorige jaren heb ik hier massa's hennepnetels gevonden; doch helaas, ook de boeren worden wijzer en maken gebruik van de nieuwere landbouw-werktuigen. Ik vond er slechts wat Helmkruid en een roode soort *Lathyrus*. Op sommige akkers zaten de verdorpe meeldraden nog aan de aren, op andere waren deze er reeds af en ik bewonderde hier de mooie paars-groene glans van de kelkafjes.

Nog een oogenblikje, nadat ik weer op de fiets gestapt was, en ik was aan het doel van mijn reis, n.l. bij een mooi wegje, dat tamelijk breed was, hetwelk kwam door de bermen. Deze waren begroeid met elzen, berken, wilgen en bramen. Hierin zongen kleine vogeltjes, of liever zij beantwoordden elkaar met fijne gluidjes, en naar hun kleur en vorm te oordeelen, waren het fitisjes. In het riet aan de kanten zongen ook karekieten en rietzangers. Eensklaps hoorde ik een luid geschreeuw, en toen ik mij omkeerde, zag ik een gruto op een hek zitten. Ik kwam behoedzaam nader en hij liet mij op anderhalve meter afstands komen; toen vloog hij op en na een groote cirkel beschreven te hebben, kwam hij terug met een ander exemplaar, dat waarschijnlijk zijn wijfje was. Hij zette zich weer op het oude plekje, welk voorbeeld zijn vermoedelijke echtgenoot volgde, door op een els plaats te nemen, waar zij groote moeite had om te blijven zitten. Na een tijdje vlogen zij op, luid »gruto« roepend en mij, leek, in de waan latende, dat zij een nest met jongen hadden. Dat dit niet zoo kon zijn, zag ik later wel in, toen ik jonge gruto's zag vliegen, die al over de helft waren van hunne ouders.

Mooi werd het groen van het riet, waarvan de slooten vol stonden, onderbroken door gele Lisschen en Smeerwortels (*Symphytum officinale*). Het waren mooie forsche planten, die Smeerwortels en daarom deed ik er eenige in de plantenbus. Na deze in de schaduw

gelegd te hebben, ging ik het weiland in. Dit was erg drassig, met kort gras, dat men gelukkig niet plat trappen kon. Overal om mij heen hoorde ik de gruto's en de jongen wedijverden met de ouden, wie mij het eerst verschrikken kon, door zijn geschreeuw en zijn langen snavel.

Zoo nu en dan hoorde ik een koekoek, die het nog eenzamer maakte, dan het al was, als men een plekje, waar wulpen, gruto's, kieviten, tureluurs en scholekster om het hardst schreeuwen, tenminste eenzaam kan noemen. Na een eindje langs den slootkant geloopt te hebben, kwam ik bij een plekje, waar een massa orchideeën stonden.

Het waren exemplaren van de Vleeschkleurige Orchis (*O. incarnata*). Aan den overkant stonden er ook nog een paar, doch hoe ik ook zocht, ik kon geen witte variëteiten bemerken, hoewel ik hier vorige keeren wel zulke gezien had. Ik stak er een paar planten uit en keerde terug naar de fiets, terwijl ik ondertusschen wat Ratelaars plukte en wat Moeraslathyrus, benevens Vogelwikke, die de volle trossen tot zelfs in de toppen der elzestruiken vertoonde. Ik zocht ook nog naar Driekleurige viooltjes (*Viola tricolor*), maar deze waren reeds uitgebloeid, hoewel in de Flora staat, dat de bloeitijd van April tot November is. Op eens stond ik midden in het weiland voor een plekje hei en nu toch eenmaal in een zandstemming zijnde, liep ik naar een plant, die veel had van Stalkruid. Maar toen ik dichterbij kwam, zag ik wel aan de bladeren, dat het Moeraskartelblad (*Pedicularis palustris*) was.

Na de planten in de bus gedaan te hebben, vertrok ik onder het geroep van een koekoek, die ik niet veraf zag vliegen. Toen ik weer bij »de Grootte Wielen« kwam, zag ik Koeten zwemmen, nu eens met de zijde naar mij toegekeerd, dan weer met het witte voorhoofd. Telkens vlogen zij luid keffend op, om vlak langs het water vliegend, dit te doen opspatten en daarna weer te gaan zwemmen in het water, dat glansde in het zonlicht en waarop de zeilbootjes, door een stevig briesje voortgestuwd, schuin overhellend voortvlogen, zoodat de zeilen langs het water scheerden. Nog een kwartiertje en ik was weer thuis, waar ik de plantenbus leegde.

Leeuwarden.

ABR. DE BUCK.

(HET SMELLEKEN), FALCO AESALON, BROEDVOGEL IN NEDERLAND?

ONDER dezen titel (het vraagteken is van mij, niet van den heer W.) verscheen een artikel in *D. L. N.* van 15 Juli 1914, dat ik met zeer veel interesse heb gelezen. En waar de heer A. B. Wigman te Wageningen, de auteur van het artikel, zelf tot »nader onderzoek« adviseerde, meende ik goed te doen, allereerst, den jachttopziener van de Doesburger heide, 's heeren Wigman's zegsman, eens nader te interpellieren, omtrent den door dezen waargenomen roofvogel, die op den grond zou broeden

Wat ik hoorde, gaf mij de zeer stellige overtuiging, dat de bewuste vogel niet 't Smelleken, *Falco aesalon* Tunst., maar de aschgrauwe kuikendief, *Circus pygargus* L., moet geweest zijn.

De aschgrauwe kuikendief maakt, gelijk bekend is, zijn nest op den grond, tusschen heidestruiken, tusschen lang gras en laag struikgewas, ook wel in jong dennenhout, maar nestelt niet in boomen. Bovendien is de aschgrauwe kuikendief een niet al te zeldzame, inlandsche broedvogel. Wanneer dus een jachttopziener in een heidestreek over »een roofvogel die op den grond nestelt« spreekt, behooren we allereerst aan *C. pygargus* te denken. Te meer, daar *pygargus* reeds vroeger herhaaldelijk onder Ede, broedende is aangetroffen. Ik persoonlijk herinner mij, dat in den zomer van 1904 o. a. een nest met jongen van dezen